

De Tweede Kamer fractie van het CDA
t.a.v. Mr. drs. H.G.J. Bruins Slot

Beverwijk, 7 februari 2019

Betreft: brandbrief problematiek TATA

Geachte mevrouw Bruins Slot, best Hanke,

Al meer dan 100 jaar is het Staalbedrijf TATA Steel (het voormalige Hoogovens) gevestigd in de IJmond aan de oevers van het Noordzeekanaal. Het concern bezit gronden in de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk en grenst direct aan de dorpskernen van Wijk aan Zee, Velsen-Noord en IJmuiden. Daardoor is de bijzondere situatie ontstaan dat Hoogovens praktisch in de achtertuin staat van veel mensen terwijl hun voortuin bestaat uit beschermd duingebied en een fantastisch breed strand, waar in de zomer actief wordt gerecreëerd.

TATA stoot veel CO₂ en andere stoffen uit waardoor de lucht wordt vervuuld. Daarnaast hebben ijzererts en cokes altijd voor grote stofoverlast gezorgd. Het bedrijf is echter ook een belangrijke en grote werkgever in de IJmond. De staalgiant is zeer betrokken bij de duizenden mensen die voor of bij het bedrijf werken. TATA is ook zeer betrokken bij de IJmond. Het bedrijf sponsort allerlei evenementen in de regio en organiseert al 81 jaar het TATA (voorheen Hoogoven) Chess tournament.

Er werd in het verleden niet snel geklaagd over het bedrijf door de verbondenheid van de werknemers met “hun” Hoogovens. Wel hielden lokale groeperingen zoals de Wijk aan Zeese dorpsraad de vinger aan de pols bij het afgeven van vergunningen. Zij bleven kritisch en zorgden er voor dat er een doekfilter installatie werd gebouwd tegen het fijnstof.

Wat ging er mis?

Om staal te maken is koolstof nodig. Tijdens het productieproces komt er ook koolstof terecht in het ruwijzer. In een aantal stappen wordt deze koolstof weer uit het ruwijzer gehaald. Daarbij ontstaan ook zogenaamde slak die koolstof bevatten in de vorm van grafiet. De op het TATA-terrein gevestigde fa. Harsco metals verwerkt deze slak. Hierbij komen ook losse grafietdeeltjes in de lucht.

En dit veroorzaakt de overlast in de IJmond. Voor het exacte proces zijn twee factsheets bijgevoegd die zijn opgesteld door TATA.

De overlast van grafiet is niet nieuw. Al op 9 augustus 1991 stond er ook al een groot artikel in het Parool. In de loop van de tijd werd het proces dan ook regelmatig aangepast zodat er bijvoorbeeld minder geuroverlast ontstond. Vanaf 2016 gingen echter steeds meer inwoners klagen. Daarom heeft het CDA-Beverwijk/Wijk aan zee hierover op 11 januari 2017 schriftelijke vragen gesteld aan het B&W van Beverwijk. Vervolgens werden er door TATA wasbonnen voor de auto verstrekt en konden mensen ook hun ramen laten lappen. Het betrof echter een geïmproviseerde aanpak en geen structurele oplossing. Bovendien kregen mensen die niet aan de bel trokken niets.

Noch door de provincie of de omgevingsdienst noch door TATA werd ingezet op een structurele oplossing voor de problematiek waarop inwoners in actie kwamen die de historische verbondenheid met TATA minder voelden. Er kwam een landelijke open brief waarna de geest uit de fles was. De landelijke pers besteedde er aandacht aan.

Na de landelijke berichtgeving volgden er voorlichtingsavonden die door honderden verontruste bewoners werden bezocht. Er was veel bezorgdheid over de gezondheid. CDA-statenlid Joacim de Kam maakte de problematiek bespreekbaar in Provinciale Staten. Hij vroeg zich daarbij hard op af vroeg wie er aan de touwtjes trok en of de instanties wel voldoende op hun taak waren berekend. Daarop besprak de provincie de problematiek met Den Haag. Daar werd echter niet thuis gegeven. Wel werden dwangsommen uitgedeeld aan de fa. Harsco. De roep om maatregelen werd echter nog sterker toen bleek dat TATA deze dwangsommen betaalde dit bovendien aftrekbaar bleek van de belasting.

Waar staan we nu?

De drie IJmondgemeenten hebben inmiddels in een gezamenlijke vergadering hun ongerustheid uitgesproken over de situatie. Ook is toegezegd dat een hal gebouwd gaat worden, die er voor moet gaan zorgen dat het grafiet niet langer verwaaid. Deze hal moet zorgen voor een structurele oplossing. Voor een tijdelijke oplossing wordt gekeken naar een net. Daarnaast gaat het RIVM een gezondheidsonderzoek uitvoeren en komen er extra meetpunten om de luchtkwaliteit te kunnen monitoren. Ook zijn de dwangsommen verhoogd.

De uitgesproken ongerustheid, de toegezegde hal, het aangekondigde gezondheidsonderzoek en de verhoogde dwangsommen hebben helaas op dit moment nog niet geleid tot een oplossing voor de problematiek. De overlast door grafiet is er nog steeds. Daarom doen de CDA-fracties van Beverwijk,

Heemskerk, Velsen en de provincie Noord-Holland een dringend beroep op Den Haag. Via de Tweede Kamerfractie van het CDA willen wij de problematiek graag onder de aandacht brengen van de landelijke politiek. Er moet namelijk snel iets gebeuren. Het wordt tijd dat de bestuurders hun verantwoordelijkheid nemen. Het zou mogelijk beter kunnen werken als de lagere overheden ook instrumenten krijgen om te acteren. Het RIVM-onderzoek moet er snel komen en de hal moet versneld worden gebouwd.

Tot slot willen de ondertekenende CDA-fracties nog aangeven dat zij met een goed gevoel terugkijken op de afgelopen 100 jaar waarin Hoogovens en de IJmond in goede harmonie met elkaar hebben kunnen leven en werken. Dit kan alleen zo blijven als TATA zich open en transparant blijft opstellen en er adequaat wordt gereageerd op problemen als waar we nu mee worden geconfronteerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de CDA-fracties Beverwijk, Heemskerk en Velsen en de CDA-fractie van de provincie Noord-Holland,

Paul Meiland
(CDA-gemeenteraadslid Beverwijk)

Dennis Heijnen
(CDA fractievoorzitter Noord-Holland)